

Obchodná akadémia sv. T. Akvinského v Žiline
Prijímacie pohovory zo slovenského jazyka a literatúry
Školský rok 2020/2021

Ukážka 1

Kyberšikana

(elektronické šikanovanie, angl. cyberbullying)

Na elektronické šikanovanie sú zneužitie nové technológie, predovšetkým internet a mobilný telefón. Anonymita, ktorú ponúka internet, uľahčuje túto činnosť a kryje ľudí, ktorých cieľom je útočiť na ostatných užívateľov. Elektronický násilník (agresor) chce obeť zosmiešniť, rozrušiť, zneistiť a vystrašiť. Pri elektronickom šikanovaní nie je na prvom mieste väčšia fyzická sila agresora a jeho popularita, dôležitou sa stáva schopnosť a spôsobilosť používať počítač, mobil, internet. Zákernosť tohto druhu šikanovania spočíva aj v tom, že je nepretržité – 365 dní v roku, 24 hodín denne a k inkriminujúcim informáciám má prístup veľké množstvo užívateľov internetu a mobilných telefónov. A ako sa môžeš voči kyberšikane brániť?

1. Dávaj si pozor na to, čo o sebe zverejníš na internete. Zváž, komu prezradíš svoj email, tel. č. alebo adresu, komu dáš prístup ku svojim fotografiám alebo profilu, komu dovoľíš, aby ťa odfotil alebo natočil na video.

2. Ak sa ti na internete niekto vysmieva, nadáva ti, vyhráža sa ti alebo ti ináč ubližuje, nemá na to právo a ty sa môžeš brániť. Daj agresorovi dôrazne najavo, že si takéto správanie neželáš – a ďalej s ním nekomunikuj. Ak sa ho budeš snažiť presvedčať, tak ho len povzbudíš v tom, aby pokračoval – chce totiž vidieť tvoju reakciu a pozorovať tvoj strach.

3. Ak kyberšikanovanie neprestáva, nenechaj si to pre seba. Povedz o tom niekomu dospelému – rodičovi, učiteľovi, psychológovi, polícii, kontaktuj linku Pomoc.sk (116 111).

(skrátene)

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 07.

01 Z ukážky nevyplýva:

- A) Kyberšikanovanie je dôsledkom zneužitia nových technológií – najmä internetu.
- B) Cieľom agresora je vystrašenie a zosmiešnenie obeť.
- C) Najdôležitejším faktorom kyberšikany je popularita a fyzická sila agresora, ktorou zastrašuje svoju obeť.
- D) Dôležitým faktorom pri odstránení šikanovania je nepredlžovanie komunikácie s agresorom.

02 Ktorý faktor najviac uľahčuje činnosť páchatelom kyberšikany?

- A) popularita
- B) fyzická sila
- C) anonymita
- D) informovanie dospelšej osoby

03 Ktoré slovo alebo slovné spojenie nevystihuje význam podčiarknutého slova v prvom odseku ukážky?

- A) obľuba
- B) presvedčenie
- C) obľúbenosť
- D) priazeň

04 Ukážku 1 môžeme zaradiť k:

- A) náučnému štýlu
- B) hovorovému štýlu
- C) administratívne štýlu
- D) rečníckemu štýlu

05 Význam slova nepretržité v prvom odseku ukážky nevystihuje slovo:

- A) stále
- B) súvislé
- C) silné
- D) sústavné

06 Z prvej vety ukážky vypíš jedno združené pomenovanie: .....

07 Z prvého odseku ukážky vypíš radovú číslovku: .....

Ukážka 2

Július Lenko – Dcéрке

*Tolko lásky a nehy v očiach máš,
že každou vecou bývaš očarená.
A keď mi hráš, keď hudbu Beethovena
celý náš byt až po strop napĺňaš,*

*keď v notách, zvučných ako hrkálky,
I tvoje malé detské srdce bije,
ja spoza záclon každej melódie
na tvoju cestu hľadím do diaľky.*

*Chod' ňou, a nezablúď, i keď cesta tá
raz bude priama a raz kľukatá,
raz pôjde slncom a raz cez víchricu.*

*Život neplynie ako sladký sen,
má víry, blesky ako Beethoven.
Len majster zvládne jeho klávesnicu.*

Na ukážku sa vzťahujú úlohy 08 – 16.

08 Ukážka predstavuje:

- A) epickú báseň o rodičovskej láske a láske k vážnej hudbe
- B) lyrickoepickú báseň o rodičovskej láske a genialite Beethovena
- C) lyrickú báseň o rodičovskej láske a nevyspytateľnosti ľudského života
- D) lyrickú báseň o rodičovskej láske a životnom diele Beethovena

09 Aký druh lyriky predstavuje uvedená báseň?

- A) spoločenskú
- B) prírodnú
- C) osobnú
- D) ľúbostnú

10 Aký druh rýmu využíva autor v prvej strofe básne?

- A) združený
- B) obkročný
- C) prerývaný
- D) striedavý

11 V ktorej možnosti sú v správnom poradí zoradené podčiarknuté umelecké prostriedky v ukážke?

- A) metafora, epiteton, personifikácia
- B) prirovnanie, personifikácia, metafora
- C) epiteton, metafora, prirovnanie
- D) prirovnanie, epiteton, metafora

12 K akému jazykovému štýlu môžeme zaradiť ukážku 2?

- A) rečníckemu
- B) publicistickému
- C) umeleckému
- D) náučnému

13 V druhej strofe ukážky sa okrem iného nachádzajú:

- A) 1 zvrtné zámeno, 1 vymedzovacie zámeno a 2 privlastňovacie zámená
- B) 2 osobné privlastňovacie zámená, 1 osobné základné zámeno a 1 vymedzovacie zámeno
- C) 1 osobné základné zámeno, 1 neurčité zámeno a 2 osobné privlastňovacie zámená
- D) 3 osobné privlastňovacie zámená a 1 ukazovacie zámeno

14 Prídavné mená priama a klukatá v predposlednej strofe ukážky sú:

- A) synonymá
- B) homonymá
- C) antonymá
- D) viacvýznamové slová

15 Označ nesprávne tvrdenie súvisiace s ukážkou 2:

- A) šiesty verš ukážky obsahuje postupne rozvitý prívlastok
- B) v deviatom verši ukážky sú slovesá v rozkazovacom spôsobe
- C) v poslednom verši ukážky je priamy predmet
- D) šiesty verš ukážky obsahuje viacnásobný prívlastok

16 Strofická forma, ktorú tvorí 14 veršov – usporiadaných 4 + 4 +3 +3 sa označuje ako:

- A) óda
- B) sonet
- C) refrén
- D) rým

Úlohy 17 – 30 sa nevzťahujú na ukážky.

17 Ktoré z nasledujúcich súvetí je podradovacie?

- A) Som zvedavá, kedy sa ja dostanem do kina.
- B) Rozvešaj ich, idem ti urobiť večeru.
- C) Mám odovzdať článok, a nemám ešte ani riadok.
- D) Buď ste to urobili náročky, alebo to bola náhoda.

18 V ktorej možnosti je správne uvedený počet zhodných a nezhodných prívlastkov v nasledujúcej vete?

Spotrebu vitamínov ovplyvňuje nielen zloženie stravy a príjem tekutín, ale tiež fyzická námaha a psychický stres.

- A) 3 zhodné a 4 nezhodné
- B) 3 zhodné a 3 nezhodné
- C) 2 zhodné a 3 nezhodné
- D) 2 zhodné a 5 nezhodných

19 Ktorá z viet je jednočlenná?

- A) Hovorí vždy pravdu.
- B) Bolí ma hlava.
- C) Prišla neskoro.
- D) Dnes je teplo.

20 V ktorej možnosti sú všetky slovesá dokonavé?

- A) plačem, sľúbim, vetrám, chystám
- B) sedím, rozprávam, umyjem, spím
- C) nájdem, miniem, okopem, nakreslím
- D) viem, ležím, nosím, stlačím

21 V ktorej možnosti je správne charakterizovaný literárny žáner?

- A) Román je rozsiahly epický žáner. Zobrazuje široký okruh života, vystupuje v ňom veľa postáv, ktoré sa v priebehu deja vyvíjajú. Okrem rozprávania využíva aj opisy prostredia, postáv, úvahy...
- B) Óda je epická báseň, ktorá vyniká nadnesenosťou a pátosom.
- C) V poviedke sa charakter postáv v priebehu deja vyvíja a formuje.
- D) Balada má pochmúrny dej a končí sa víťazstvom dobra nad zlom.

22 V ktorej možnosti sú uvedené iba neohybné slová?

- A) okolo, medza, možno, ani
- B) vari, heš, vľavo, napokon
- C) naspamäť, tebe, už, aj
- D) potichu, večera, včera, hej

23 V ktorej možnosti je nesprávne priradený slohový útvar k príslušnému slohovému postupu?

- A) informačný – oznam, správa, reklama, inzerát
- B) výkladový - prednáška, referát, diskusný príspevok, úvaha
- C) rozprávací - román, bájka, novela, rozprávanie
- D) opisný – odborný opis, karikatúra, žiadosť, charakteristika

24 Synonymom k slovu *apel* je:

- A) výzva
- B) prosba
- C) rozkaz
- D) pripomienka

25 Ktorá z viet obsahuje metonymiu?

- A) Infračervené lúče na nás termicky pôsobia.
- B) Zem dýcha teplom domova.
- C) Veronika vyhrala súťaž prednesom Ráfusa.
- D) Na konci bič plieska.

26 V ktorej možnosti je správne vysvetlený význam frazeologizmu merat' od buka do buka?

- A) hodnotit' veci presne, priamo
- B) natiahnuť si špagát od buka do buka
- C) nehodnotit' veci presne, primerane
- D) zatvárať si oči

27 Ktorý vzor podstatných mien sa nevyskytuje v nasledujúcej vete?

Petrove šaty boli ukryté v drevenej truhlici s erbom vpredu.

- A) žena
- B) dub
- C) ulica
- D) chlap

28 V ktorej možnosti sú všetky slová napísané pravopisne správne?

- A) Divadlo Andreja Bagara, obec Bardejovské kúpele, ulica Mieru
- B) obec Biely Potok, Námestie republiky, slováci a slovenky, Levočské vrchy
- C) Sad Janka Kráľa, obchodná akadémia, Veľkonočné sviatky, Južná Afrika
- D) Európska únia, Malá Fatra, vianočné sviatky, Medzinárodný deň detí

29 V ktorej možnosti sú vo všetkých slovách slabikotvorné spoluhlásky?

- A) skriňa, krkavec, balkón
- B) prsteň, slovník, tlama
- C) jablko, náhrdelník, krdeľ
- D) striga, príbor, stípk

30 V ktorej možnosti majú slová rovnaký počet slabík?

- A) jednotvárný, stredoškolský, inteligentný
- B) radiátor, blankytný, lietadlo
- C) Bratislava, profesorský, nadiktovať
- D) gymnázium, univerzita, akadémia